

Ekonomická kritéria obnovy, údržby a
provozu památkových objektů.
Specifické skupiny památkových
objektů. Sakrální památky a péče o
kulturní dědictví církví.

3AM382 Management a organizace v oblasti hmotné kultury

Ing. Daniel Šubrt

Katedra arts managementu, FPH VŠE v Praze

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Ekonomická kritéria obnovy, údržby a provozu památkových objektů. Specifické skupiny památkových objektů. Sakrální památky a péče o kulturní dědictví církví.

- ekonomická podstata památkových objektů
  - schopnost ekonomické soběstačnosti
  - odstranění původních funkcí
  - konflikt s využitelností
- náklady
  - provozní
  - stavební
  - restaurátorské
  - externality
    - vysoká návštěvnost
    - vandalství
    - vnější vlivy

Ekonomická kritéria obnovy, údržby a provozu památkových objektů. Specifické skupiny památkových objektů. Sakrální památky a péče o kulturní dědictví církví.

- obětované příležitosti
  - extrémní náročnost správy památkových objektů
  - náklady / čas / administrativa / fixace kapitálu
- financování památkových objektů z veřejných fondů
  - uvědomění si nákladnosti
  - podmínky financování
    - zachování veřejného zájmu společnosti
    - schopnost zajistit zdroje financování
    - preference daného objektu
      - KP / NKP

Ekonomická kritéria obnovy, údržby a provozu památkových objektů. Specifické skupiny památkových objektů. Sakrální památky a péče o kulturní dědictví církví.

- MK ČR _ financování _ dotační programy
  - každoročně vyhlašované _ vyhláška / usnesení
  - možnost čerpat pouze z jednoho programu / rok
  - mimořádný zájem na zachování památky _ přímá dotace MK ČR
  - možnost konzultace NPÚ
- program záchrany architektonického dědictví
  - 1995 _ snaha státu pomoci při záchraně nejcennějších součástí architektonického dědictví
  - kulturní památky / národní kulturní památky / UNESCO
  - obnova / zachování / využívání ohrožených památek

Ekonomická kritéria obnovy, údržby a provozu památkových objektů. Specifické skupiny památkových objektů. Sakrální památky a péče o kulturní dědictví církví.

- havarijní program
  - 2003 _ Zásady pro využití neinvestičních prostředků z rozpočtu MK ČR
  - kulturní památky v havarijním stavu
    - statické / celkové stavební zajištění objektu
    - restaurátorské práce / krovy střech
  - minimální podíl 40 % / svépomocí 30% materiálu
    - výjimečně až 80% hrazeno
  - max. 2m Kč / rok
  - nelze využít pro památky za jejichž stav může vlastník zanedbáním
- program restaurování památek
  - obnova movitých památek

Ekonomická kritéria obnovy, údržby a provozu památkových objektů. Specifické skupiny památkových objektů. Sakrální památky a péče o kulturní dědictví církví.

- program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón
  - obnova památek v nejcennějších částech památkových rezervací / zón
  - podmínka městského plánu regenerace
  - spoluúčast města / vlastníka
- program péče o vesnické památkové rezervace a zóny a krajinné památkové zóny
  - obnova památek ve vesnických památkových rezervacích / krajinných památkových zónách
  - památky lidové architektury
- program podpory pro památky UNESCO
  - závazek _ Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního bohatství

Ekonomická kritéria obnovy, údržby a provozu památkových objektů. Specifické skupiny památkových objektů. Sakrální památky a péče o kulturní dědictví církví.

- podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím ORP
  - obnova tam, kde to neumožňují ostatní programy MK ČR
  - prostředky na památky mimo památkové rezervace / zóny / nejsou národní kulturní památky / nejsou ve vlastnictví ČR
- integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví
- územní samospráva _ financování
  - regionální povaha / politika
    - rozdílná přítomnost památek
    - alternativní veřejné statky
  - > vlastníci památek na území _ mimořádný zájem / uplatnění památky

Ekonomická kritéria obnovy, údržby a provozu památkových objektů. Specifické skupiny památkových objektů. Sakrální památky a péče o kulturní dědictví církví.

- příspěvky na památky
  - ve špatném technickém stavu
  - užívané / zpřístupněné vystavené pro kulturně vzdělávací / náboženské účely
  - umístěné v pohledově významné poloze (např. dominanta města,...)
  - ojedinělé kulturní památky svého druhu na území obce nebo kraje
- mimořádný společenský zájem _ památka
  - prohlášena za národní kulturní památku
  - zapsána v Seznamu světového dědictví UNESCO
  - v havarijním stavu nezaviněném vlastníkem kulturní památky
  - zpřístupněna nebo zveřejněna pro kulturně vzdělávací nebo náboženské účely
  - dominantou obce, popřípadě krajinného celku
  - ojedinělou kulturní památkou svého druhu na území České republiky
  - zařazena do programů Ministerstva kultury

Ekonomická kritéria obnovy, údržby a provozu památkových objektů. Specifické skupiny památkových objektů. Sakrální památky a péče o kulturní dědictví církví.

- evropské fondy _ financování
  - strukturální fondy EU
    - větší finanční částky
    - tematické osy / oblasti
      - rozvoj území
      - dopravní dostupnost / infrastruktura
      - podpora podnikání
      - rozvoj cestovního ruchu
  - operační programy EU
    - prostředek čerpání ze Strukturálních fondů
    - Regionální _ ROP
    - Integrované _ IOP

Ekonomická kritéria obnovy, údržby a provozu památkových objektů. Specifické skupiny památkových objektů. Sakrální památky a péče o kulturní dědictví církví.

- podpora památkových objektů _ ROP
  - cestovní ruch
    - objekty podporující cestovní ruch
  - životní prostředí
  - revitalizace městských center

- specifikace projektu _ koherence?

- IOP _ modernizace / zlepšení kvality veřejných služeb / veřejné správy
  - informační technologie / sociální služby / veřejné zdraví / zaměstnanost / bezpečnost
    - vhodný pouze pro NKP _ potenciál národního kulturního dědictví

Ekonomická kritéria obnovy, údržby a provozu památkových objektů. Specifické skupiny památkových objektů. Sakrální památky a péče o kulturní dědictví církví.

- sakrální památky

- 19. století _ dílčí obnova klášterů
  - napoleonské války _ exekuce náboženských předmětů
  - průmyslová revoluce _ bourání sakrální staveb
- 20. století _ secese / modernismus / funkcionalismus
  - Josef Zasche / Josip Plečnik / Josef Gočár
  - monarchie ~ církve > sekularizace
  - po 1WW ideál husitství
  - 1945 _ klášter Na Slovanech
    - Sudety
  - 1948 _ kolektivizace

Ekonomická kritéria obnovy, údržby a provozu památkových objektů. Specifické skupiny památkových objektů. Sakrální památky a péče o kulturní dědictví církví.

- socialismus
  - sekularizace
  - likvidace církve
  - ideologismus
  - vojenské újezdy
  - pohraniční pásmo
  - vodní přehrady
    - manipulace s památkami
    - demonstrace péče o památky
- po roce 1989
  - částečná obnova
  - otevřené hranice _ rabování interiérů
  - 2012 _ zákon č. 428/2012 Sb., církevní restituce

Ekonomická kritéria obnovy, údržby a provozu památkových objektů. Specifické skupiny památkových objektů. Sakrální památky a péče o kulturní dědictví církví.

- možnosti financování oprav / rekonstrukcí
  - MK ČR / MMR ČR / evropské fondy / Norské fondy / EHP / etc.
  - MZ ČR _ Údržba a obnova kulturních a venkovských prvků
  - velké společnosti _ ČEZ / ČSOB / etc.
  - sbírky
  - crowdfunding
  - sponzoring
  - etc.

- perspektiva?

Ekonomická kritéria obnovy, údržby a provozu památkových objektů. Specifické skupiny památkových objektů. Sakrální památky a péče o kulturní dědictví církví.

- literatura / zdroje:

MOCKOVČIAKOVÁ, P. A. (2010). Financování kultury z veřejných rozpočtů v roce 2009. NIPOS-MK.

PEK, T. (2009). Stavební památky: specifika přípravy a financování jejich obnovy, údržby a provozu. Wolters Kluwer Česká republika.

KESNER, L. (2005). Marketing a management muzeí a památek. Grada.

BOUKAL, P. (2011). Vícezdrojové financování kulturních organizací. Ekonomika a management.

VALENČÍK, M. (2006) Ohrožené památky: kostely, kaple a kapličky v České republice. Praha: Baset.

Předpis č. 66/1988 Sb., Vyhláška ministerstva kultury České socialistické republiky, kterou se provádí zákon České národní rady č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči

MK ČR, dostupné na www.mkcr.cz

NPÚ, dostupné na www.npu.cz

Strukturální fondy, dostupné na www.strukturalnifondy.cz

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

